

Årsrapport 2017

Ett europeiskt remissförfarande som förebygger otillåtna handelshinder – Livsmedelsmärkning, digitala plattformar och andra trender

Kommerskollegium är den myndighet i Sverige som ansvarar för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och handelspolitik. Vår främsta uppgift är att främja frihandel och klara spelregler för den internationella handeln. Vi arbetar också för en effektiv inre marknad och ett öppet, starkt multilateralt handelsystem med fortsatta handelspolitiska liberaliseringar. I vårt uppdrag strävar vi efter goda handelsmöjligheter på tre nivåer: på EU:s inre marknad, mellan EU och omvärlden samt globalt, framförallt inom ramen för världshandelsorganisationen WTO.

Som expertmyndighet förser vi regeringen med besluts- och förhandlingsunderlag inom handelsområdet. Det handlar såväl om löpande underlag för aktuella handelsförhandlingar som långsiktiga strukturella analyser. Våra utredningar och rapporter

syftar till att öka kunskapen om handelns betydelse för samhällsekonomin och för en global hållbar utveckling.

Kommerskollegium har också verksamhet som riktar sig mot företag. Exempelvis finns på kollegiet Solvitcenter som hjälper företag och privatpersoner som stöter på handelshinder på EU:s inre marknad. Kansliet för Sveriges råd för handelsprocedurer, SWEPRO, finns också under vårt paraply.

I vår roll som handelsmyndighet ingår dessutom att ge stöd till utvecklingsländer genom handelsrelaterat utvecklings-samarbete. På kollegiet finns också kontaktpunkten Open Trade Gate Sweden som bistår exportörer från utvecklingsländerna i deras handel med Sverige och EU.

www.kommers.se

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
1 Inledning	4
1.1 Anmälningssproceduren – ett europeiskt remissförfarande som förebygger otillåtna handelshinder	4
2 Anmälningssproceduren under år 2017	6
2.1 Antalet anmälningar av förslag till tekniska föreskrifter	6
2.2 Brådskande förfarande	7
2.3 Hur väl fungerar anmälningssproceduren?	8
3 Svenska anmälningar under år 2017	10
3.1 Totala antalet svenska anmälda förslag till tekniska föreskrifter	10
3.2 Myndigheternas anmälningar av tekniska föreskrifter	10
3.2.1 Svenska föreskriftsförslag som anmälts till kommissionen	11
3.3 Regeringskansliets anmälningar av tekniska föreskrifter	13
3.3.1 Svenska författningsförslag som anmälts av Regeringskansliet	14
3.4 Reaktioner på svenska anmälningar under år 2017	15
3.4.1 Miljö- och energidepartementets ändringsförslag av förordningen om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter. 15	
3.4.2 Kemikalieinspektionens föreskrifter om kemiska produkter och biotekniska organismer	16
3.4.3 Livsmedelverkets anmälan om berikning av vissa livsmedel	16
4 Kommerskollegiums bevakning av utländska anmälningar	17
4.1 Svenska reaktioner under år 2017	18
4.1.1 Ungerns förslag om varningsmärkning av livsmedel samt kontrollprocedur	19
4.1.2 Tysklands förslag om sociala nätverk	20
4.1.3 Spaniens förslag om ursprungsmärkning av mjölk	20
4.2 Trender inom anmälningssproceduren	21
4.2.1 Nationella märkningsregler	21
4.2.2 E-tjänster	24
5 Domstolsavgöranden	25
5.1 Uberpop	25
5.2 Utlämnande av reaktioner i pågående anmälningssärenden	25
6 Framtida utveckling av anmälningssproceduren	26
6.1 Varupaket	26
6.2 Kommerskollegiums samverkan med övriga medlemsländer	27
6.3 Analys av svenska intressen inför kommande brexitförhandlingar	27

Sammanfattning

Nationella tekniska föreskrifter för varor och regler för e-tjänster orsakar inte sällan hinder för den fria rörligheten för varor och tjänster. EU har försökt att motverka detta genom att inrätta ett europeiskt remissförfarande genom anmälningsdirektivet. Kommerskollegium är Sveriges myndighet för utrikeshandel, EU:s inre marknad och EU:s handelspolitik och har ett uppdrag i sin instruktion att varje år analysera det gångna årets svenska och utländska anmälningar enligt anmälningsdirektivet.

Under det gångna året har kollegiet identifierat ett antal trender inom anmälningsproceduren. De tydligaste trenderna som kollegiet redovisar i rapporten är förslag som syftar till att främja konsumtionen av inhemska livsmedelsprodukter samt reglering av digitala plattformar.

Totalt anmäldes det 726 förslag till kommissionen av de deltagande länderna, vilket är ungefär lika många anmälningar som gjordes år 2016. Byggproduktsektorn stod för flest anmälningar under år 2017.

Vidare anmäldes totalt 34 förslag till tekniska regler av svenska myndigheter och Regeringskansliet. Det är ungefär lika många förslag som anmäldes år 2016.

Sverige har mottagit kommentarer på sju anmälningar. Vidare har Sverige under det gångna året reagerat på totalt tre utländska anmälningar. Detta är en minskning från föregående år då antalet reaktioner var osedvanligt högt.

Kommerskollegium anser att anmälningsproceduren fungerar effektivt eftersom det finns fall då potentiella handelshinder faktiskt undanröjts. Vidare har antalet detaljerade utlåtanden från kommissionen minskat under år 2017. Det finns däremot utrymme för förbättringar. Genom att öka Sveriges deltagande i proceduren samt Sveriges samarbete med kommissionen och övriga medlemsländer kan anmälningsproceduren effektiviseras.

1 Inledning

Kommerskollegium är den myndighet som handlägger svenska anmälningar enligt anmälningsdirektivet och bevakar utländska föreskriftsförslag. Kommerskollegium har ett uppdrag i sin instruktion¹ att varje år analysera det gångna årets svenska och utländska anmälningar enligt direktiv (EU) 2015/1535 (hädanefter anmälningsdirektivet).² I Sverige har anmälningsdirektivet genomförts i förordning (1994:2029) om tekniska regler.

I denna rapport för år 2017 redogör kollegiet för arbetet med anmälningsproceduren enligt anmälningsdirektivet. I rapporten ges information och statistik om anmälningsproceduren under det gångna året. Vidare analyseras svenska och utländska anmälningar i ett försök att identifiera viktiga tendenser som kan påverka svenska handelsintressen. Vi utgår från en vid förståelse av begreppet svenska handelsintressen som tar hänsyn till att Sverige är ett litet handelsberoende land och därför har ett intresse av en välfungerande inre marknad. Om ett medlemsland agerar på ett sätt som hotar den inre marknadens funktion påverkar det alltså Sveriges intressen, även om det inte är så att svensk export hindras i varje enskilt fall. Avslutningsvis beskrivs det framtida arbetet med att förbättra anmälningsproceduren.

1.1 Anmälningsproceduren – ett europeiskt remissförfarande som förebygger otillåtna handelshinder

För att förhindra att otillåtna handelshinder uppstår har EU:s medlemsländer genom anmälningsdirektivet etablerat en procedur för att anmäla nya förslag till tekniska föreskrifter för varor och e-tjänster. Proceduren, som kan beskrivas som ett europeiskt remissförfarande, innebär att EU:s medlemsländer, EFTA-länderna som är parter till EES-avtalet (Island, Lichtenstein och Norge) samt Schweiz och Turkiet anmäler förslag till nationella tekniska föreskrifter till kommissionen.

Enligt kommissionen är den främsta nyttan med anmälningsproceduren att hinder på marknaden upptäcks innan de har någon negativ verkan samt att det blir enklare att upptäcka protektionistiska åtgärder.³ Proceduren leder också till ökad transparens eftersom medlemsländerna och kommissionen får kännedom om nationella regler på det icke-harmoniserade området innan de har antagits. Anmälningsproceduren gör det därmed enklare att identifiera områden som är i behov av harmoniserade regler på EU-nivå.

Anmälningsproceduren fungerar på så sätt att kommissionen underrättar medlemsländerna om mottagna anmälningar.⁴ När en anmälan har gjorts till kommissionen börjar den s.k. frysningsperioden på tre månader att löpa under vilken det anmälande landet inte får anta

¹ 15 § 1 p. förordningen (2012:990) med instruktion för Kommerskollegium.

² Europaparlamentet och Rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster.

³ <http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/tris/sv/about-the-20151535/the-aim-of-the-20151535-procedure/>.

⁴ Artikel 5.1 anmälningsdirektivet.

reglerna.⁵ Under frysningsperioden har kommissionen och medlemsländerna möjlighet att granska förslagets förenlighet med fördragsbestämmelserna om fri rörlighet för varor, tjänster och etableringsfrihet samt sekundärlagstiftning.

Efter att ett anmält förslag har granskats kan kommissionen och medlemsländerna fastslå att förslaget inte hindrar den fria rörligheten. I dessa fall behöver det anmälande medlemslandet inte vidta några åtgärder och när frysningsperioden har löpt ut kan förslaget antas utan några ändringar. Medlemsländerna och kommissionen kan även reagera på ett anmält förslag genom att avge kommentarer eller detaljerade utlåtanden. Kommentarer är den vanligaste formen av reaktion som kommissionen eller medlemsländer lämnar i anmälningsproceduren. Det finns ingen formell skyldighet för det anmälande landet att besvara kommentarer, men i praktiken återkommer medlemsländerna i de flesta fall med ett skriftligt svar. Enligt anmälningsdirektivet ska medlemsländerna beakta kommentarer så långt möjligt.⁶

Ett detaljerat utlåtande ges oftast när kommissionen eller ett medlemsland anser att den planerade åtgärden kan skapa omotiverade handelshinder på den inre marknaden. Ett detaljerat utlåtande är en skarpare form av reaktion och frysningsperioden förlängs i dessa fall med tre månader, vilket inte är fallet för kommentarer. Det anmälande landet har en skyldighet att besvara detaljerade utlåtanden och redovisa vilka åtgärder medlemslandet planerar att vidta för att undanröja de hinder som har uppmärksammats.⁷ Om kommissionen eller ett medlemsland anser att ett svar är otillräckligt kan de initiera ett överträdelseärende enligt bestämmelserna i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF).⁸ Vid underlåtenhet att anmäla en teknisk föreskrift får föreskriften inte tillämpas gentemot enskilda.⁹

Den som vill lämna synpunkter på ett utländskt förslag kan kontakta Kommerskollegium. Det är regeringen som fattar det slutliga beslutet om vilka synpunkter som ska skickas från Sverige till kommissionen.¹⁰ Sverige lämnar oftast kommentarer i de fall då det uppstår tolkningsfrågor där det anmälande medlemslandet ombeds att förtydliga vissa delar i förslaget. Ett detaljerat utlåtande kan avges från svensk sida då förslaget exempelvis strider mot fördraget eller sekundärlagstiftning.

⁵ Artikel 6.1 anmälningsdirektivet.

⁶ Artikel 5.2 anmälningsdirektivet.

⁷ Artikel 6.2 anmälningsdirektivet.

⁸ Artiklarna 258-259 fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

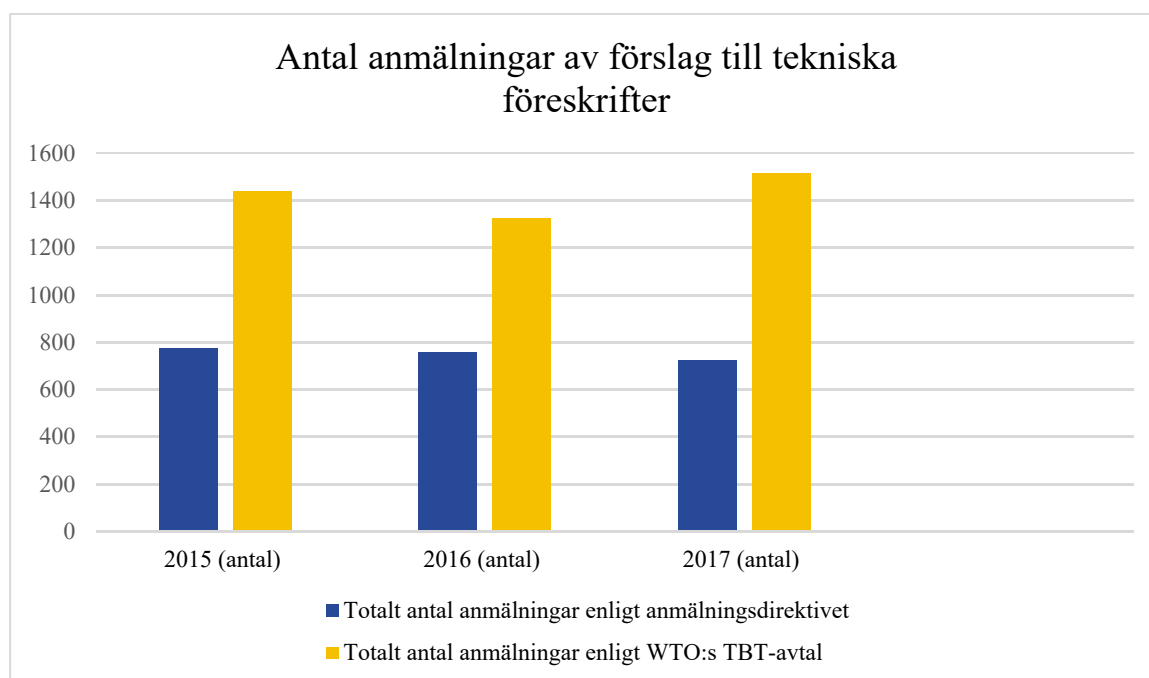
⁹ Mål C-194/4, CIA Security (1996) p. 54. Se även Mål C-95/14, Unione Nazionale Industria Conciaria (UNIC) (2015) p. 29.

¹⁰ Förordningen (1994:2029) om tekniska regler, § 10 3 st.

2 Anmälningproceduren under år 2017

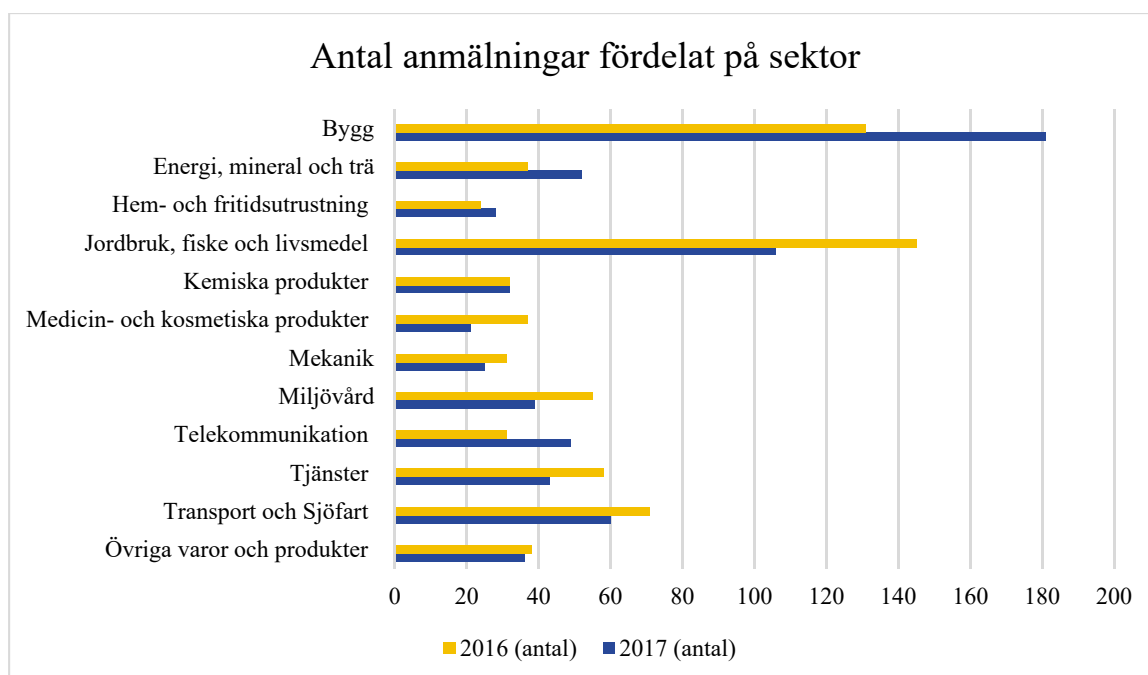
2.1 Antalet anmälningar av förslag till tekniska föreskrifter

Av diagrammet nedan framgår att under år 2017 anmäldes totalt 726 förslag till kommissionen enligt anmälningsdirektivet, vilket innebär en minskning med 31 anmälningar jämfört med föregående år. Vidare anmäldes 1515 förslag enligt WTO:s avtal om tekniska handelshinder (TBT-avtalet). Totalt anmäldes 42 av 726 förslag parallellt enligt båda anmälningsförfarandena i anmälningsdirektivet och TBT-avtalet.

Som framgår av diagrammet nedan stod byggproduktsektorn för 25 procent av samtliga anmälningar under år 2017 följt av jordbruks, fiske och livsmedelsprodukter med 15 procent. Transport- och sjöfartssektorn stod för 8 procent och energi, mineral och trä samt telekommunikation stod vardera för 7 procent. Tjänstesektorn stod för 6 procent av samtliga anmälningar.¹¹

¹¹ Statistik för anmälningsproceduren finns tillgänglig på kommissionens webbplats: <http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/tris/sv/the-20151535-and-you/being-informed/interactive-statistics/statistics-on-all-eu-countries/>.

Under det gångna året stod Grekland för flest anmälningar med totalt 78 anmälda förslag, vilket kan jämföras med föregående år då Grekland endast anmälde åtta förslag. Frankrike anmälde 71 förslag, följt av Tyskland med 65 anmälningar och Nederländerna med 46 anmälningar.¹² Storbritannien, som tidigare år har varit bland de länder som anmält flest förslag, anmälde endast 33 förslag under år 2017.¹³ Sverige anmälde totalt 34 förslag, vilket redovisas närmare i avsnitt 3. För mer information om vilka typer av förslag det rör sig om och viktiga trender under år 2017 inom anmälningsproceduren se avsnitt 4.

2.2 Brådskanie förfarande

För förslag som anmäls med anledning av åtgärder för att hantera allvariga och oförutsebara händelser för att skydda folkhälsan, djur, växter, allmän säkerhet eller allmän ordning finns det ett brådskanie förfarande inom anmälningsproceduren.¹⁴ Om kommissionen godkänner en begäran om brådskanie förfarande kan föreskriftsförslaget träda i kraft omgående utan någon frysningsperiod.

Kommissionen granskar en sådan begäran genom att bedöma huruvida allvars- och oförutsebarhetskriterierna är uppfyllda, t.ex. om det är nödvändigt att snabbt fatta beslut om

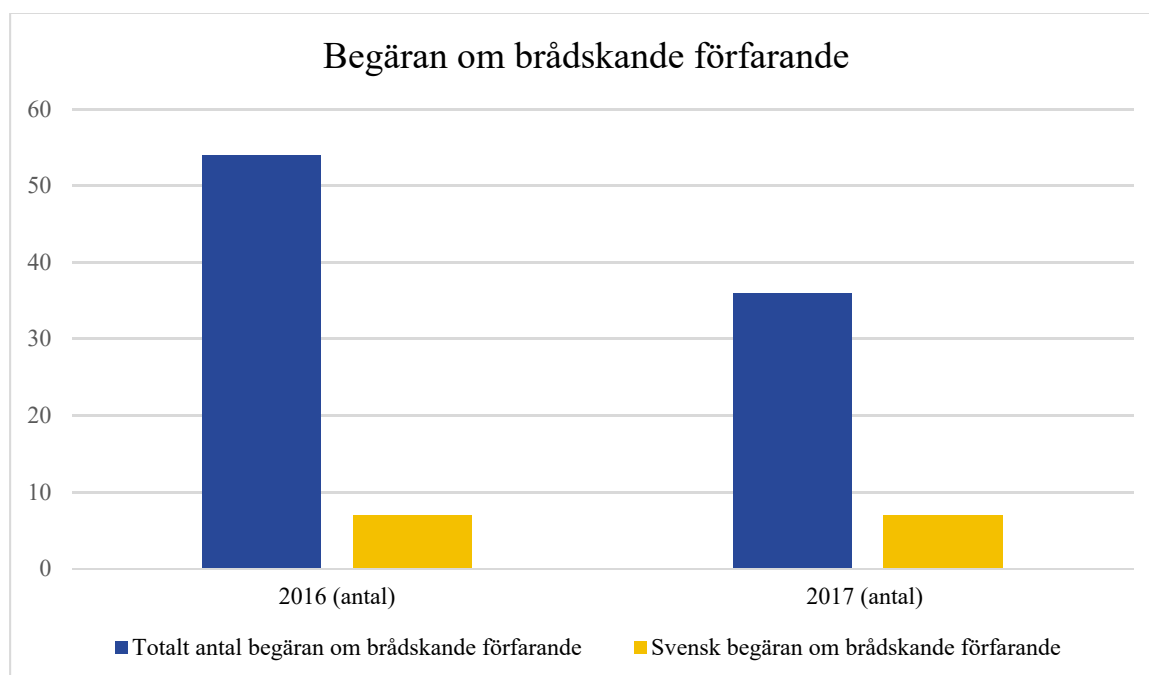
¹² Statistik finns tillgänglig på kommissionens webbplats: <http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/tris/sv/the-20151535-and-you-being-informed/interactive-statistics/statistics-on-all-eu-countries/#>.

¹³ Antalet anmälda förslag från Storbritannien har dock minskat successivt sedan år 2015.

¹⁴ Artikel 6.7 i anmälningsdirektivet. Se även Europeiska kommissionen, Handledning för informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (2005), s 52.

föreskrifter för att hantera konsekvenserna av en naturkatastrof, en epidemi eller skyndsamt reagera mot handel med olagliga läkemedel, narkotika eller vapen.¹⁵

Under år 2017 begärdes brådskande förfarande i 36 anmälningar vilket är en minskning med 18 anmälningar jämfört med föregående år. Kommissionen accepterade 30 anmälda förslag för brådskande förfarande. Klassificering av narkotika och hälsofarliga ämnen stod för majoriteten av de anmälningar som accepterats som brådskande. Sverige begärde brådskande förfarande i sju anmälningar¹⁶ som rörde varroasjuka hos bin samt klassificering av narkotika och hälsofarliga ämnen. Samtliga svenska anmälningar godkändes av kommissionen som brådskade förfarande.

2.3 Hur väl fungerar anmälningsproceduren?

Även om antalet anmälningar tillsammans med kommissionens och medlemsländernas deltagande ger en bra bild av hur väl anmälningsproceduren fungerar, säger det i sig inget om i vilken utsträckning proceduren undanröjer potentiella handelshinder.

För att besvara frågan i vilken utsträckning anmälningsproceduren undanröjer handelshinder krävs en mer ingående analys av den dialog som förs mellan de anmälande länderna och kommissionen när ett hinder har identifierats. Kollegiet har därför tagit fram statistik över de anmälningsärenden som lett till detaljerade utlåtanden från kommissionen. Som framgår i

¹⁵ Europeiska kommissionen, handledning för ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (2005), s. 52.

¹⁶ Anmälningsärende 2017/0005/S, 2017/255/S, 2017/256/S, 2017/424/S, 2017/476/S, 2017/504/S och 2017/510/S.

tidigare avsnitt ska medlemsländerna i dessa fall ange vilka åtgärder som de planerar att vidta för att undanröja de hinder som har uppmärksammats.¹⁷

Anmälningens effektivitet

	2014	2015	2016	2017
Totala antalet förslag med Detaljerat utlåtande från kommissionen (DU)	62	78	59	34
Varav				
Antal återkallade förslag	5	4	3	9
Antal ändrade förslag som kommissionen godkände	26	37	22	5
Antal ändrade förslag som kommissionen inte godkände	10	8	5	5
Antal övriga	21	29	29	15

Av tabellen ovan framgår att det under år 2017 var totalt 34 förslag som fick synpunkter från kommissionen i form av detaljerade utlåtanden. Detta är en tydlig minskning jämfört med tidigare år. Av dessa 34 förslag, återkallades nio förslag och kommissionen godkände de föreslagna åtgärderna i fem fall. Den slutsats som kan dras av tabellen ovan är att i de fall då ett medlemsland informerat om hur de planerar att undanröja handelshindret och kommissionen godkänt åtgärden, eller om det anmälande landet dragit tillbaka sitt förslag, så har handelshindret undanröjts. Under förra året undanröjdes således handelshindren i 14 fall.

För resterande 20 förslag går det inte att dra någon tydlig slutsats. I vissa fall har det anmälande landet inte skickat in sitt slutliga förslag, möjligtvis på grund av att de ännu inte har antagit förslaget. Under denna post faller även sådana ärenden där medlemslandet har skickat in slutlig text, men kommissionen inte kommenterat förslagsändringarna.

En slutsats som däremot kan dras utifrån tabellen ovan är att det under år 2017 har anmälts färre antal handelshindrande förslag jämfört med tidigare år. Minskningen av antalet detaljerade utlåtanden indikerar även att lagstiftningen i medlemsländerna håller en allt högre kvalitet.

Kollegiet välkomnar denna utveckling men anser att det är viktigt att kommissionen och medlemsländerna fortsatt arbetar proaktivt med att förbättra anmälningens procedur. Sverige kan här bidra med aktivt deltagande genom att reagera och lämna synpunkter när potentiella handelshinder identifieras. Detta gäller inte enbart när svenska intressen berörs, utan även i övriga fall.

¹⁷ Artikel 6.2 anmälningensdirektivet.

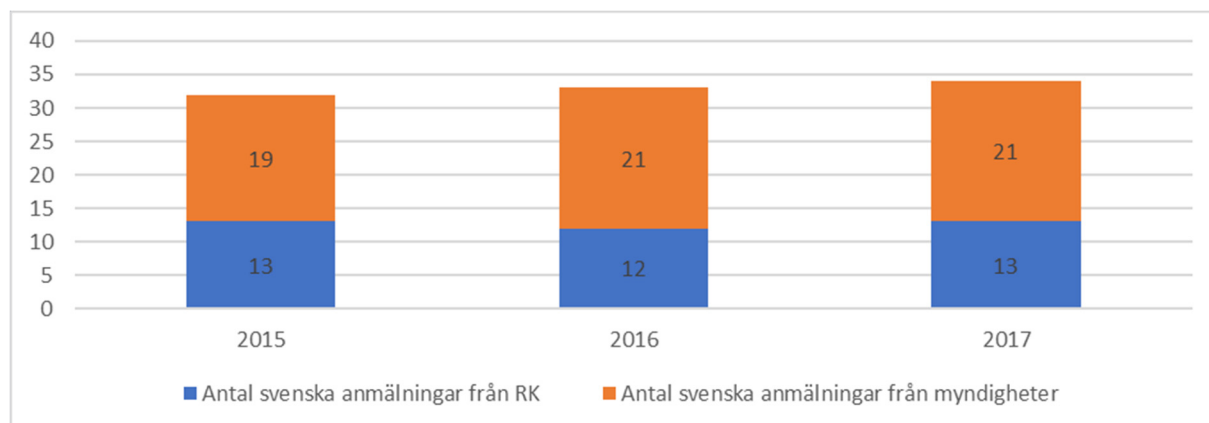
3 Svenska anmälningar under år 2017

3.1 Totala antalet svenska anmälda förslag till tekniska föreskrifter

Under det gångna året har kollegiet yttrat sig över 215 remisser från myndigheter och Regeringskansliet. Av dessa har 33 förslag bedömts omfattas av anmälningsskyldighet enligt anmälningdirektivet, medan 143 förslag inte behövde anmälas. I 39 fall har kollegiet inte gjort någon bedömning av anmälningsskyldighet eftersom det inte har varit relevant för dessa förslag.

Diagrammet nedan visar att under år 2017 anmäldes 34 svenska förslag till tekniska regler av myndigheter och Regeringskansliet. Detta kan jämföras med år 2016 då enbart 33 svenska förslag till tekniska regler anmäldes trots att kollegiet bedömt anmälningsskyldighet för 45 förslag. Antalet svenska anmälningar ligger däremot på ungefär samma nivå som år 2016.

Svenska anmälningar 2015 – 2017

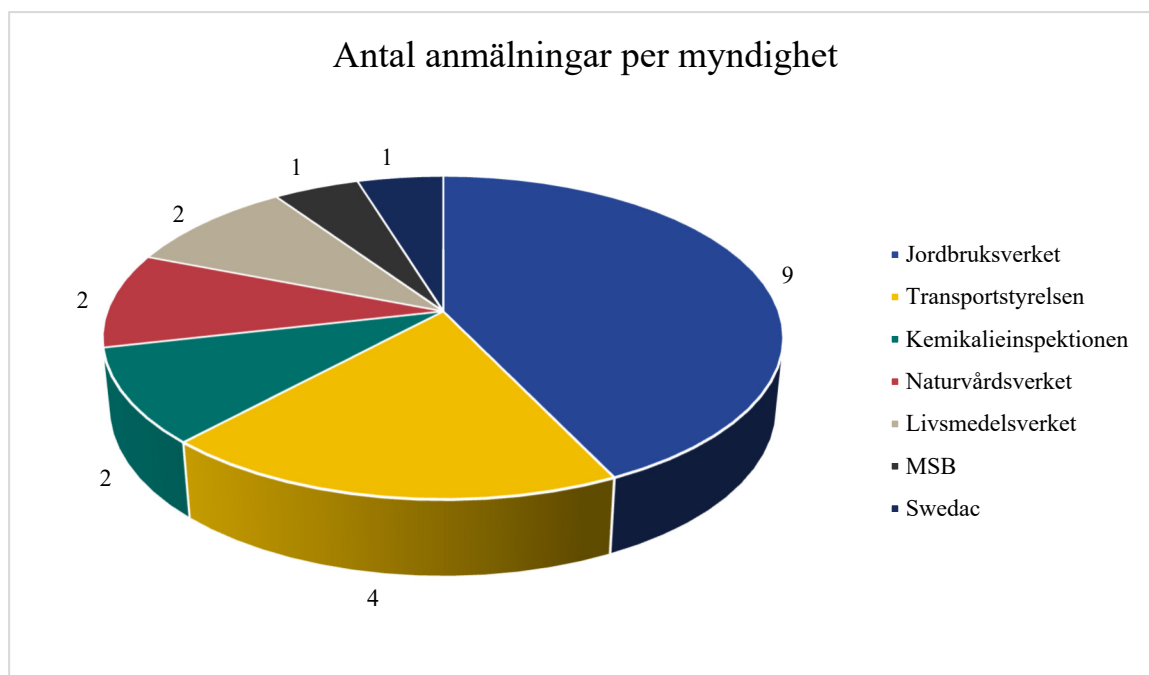

Av totalt 34 förslag år 2017, anmäldes 13 förslag av Regeringskansliet och 21 förslag av myndigheter. Kollegiet välkomnar att Regeringskansliet under det gångna året fortsatt har analyserat eventuell anmälningsskyldighet enligt anmälningdirektivet och WTO:s TBT-avtal i sina förslag.

3.2 Myndigheternas anmälningar av tekniska föreskrifter

Som diagrammet nedan illustrerar är Jordbruksverket den myndighet som har anmält flest förslag under år 2017 med nio anmälningar. Sex av dessa anmälningar rör ändringar i djurskyddslagstiftningen.¹⁸ Transportstyrelsen har under det senaste året anmält fyra förslag, vilket kan jämföras med andra myndigheter som endast anmält ett eller två förslag.

¹⁸ Anmälningssärende 2017/297/S, 2017/298/S, 2017/299/S, 2017/300/S, 2017/301/S och 2017/302/S.

3.2.1 Svenska föreskriftsförslag som anmälts till kommissionen

Föreskrivande myndighet	Anmält förslag
Jordbruksverket	<p>Statens jordbruksverks beslut om smittförklaring med anledning av amerikansk yngelröta och varroasjuka hos bin¹⁹</p> <p>Ändring av Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 2015:29) om ekologisk produktion och om kontroll av ekologisk produktion²⁰</p> <p>Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2017:XX) om fjäderfåhållning inom lantbruket m.m.²¹</p> <p>Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2017:XX) om fårhållning inom lantbruket m.m.²²</p>

¹⁹ 2017/005/S.

²⁰ 2017/247/S.

²¹ 2017/297/S.

²² 2017/298/S.

	<p>Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2017:XX) om gethållning inom lantbruket m.m.²³</p> <p>Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2017:XX) om grishållning inom lantbruket m.m.²⁴</p> <p>Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2017:XX) om kaninhållning inom lantbruket m.m.²⁵</p> <p>Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2017:XX) om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m.²⁶</p> <p>Statens Jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 201X:XX) om foder²⁷</p>
Kemikalieinspektionen	<p>Föreskrifter om ändring i Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2008:2) om kemiska produkter och biotekniska organismer²⁸</p> <p>Föreskrifter om ändring i Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2017:5) om kemiska produkter och biotekniska organismer²⁹</p>
Transportstyrelsen	<p>Transportstyrelsens föreskrifter om ackreditering av kontrollorgan samt kontroll av hastighetsregulator³⁰</p> <p>Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2017:XX) om fordonstekniska krav på fordonståg med bruttovikt som överskrider 64 ton³¹</p> <p>Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om skyddshjälm³²</p>

²³ 2017/299/S.

²⁴ 2017/300/S.

²⁵ 2017/301/S.

²⁶ 2017/302/S.

²⁷ 2017/506/S.

²⁸ 2017/016/S.

²⁹ 2017/227/S.

³⁰ 2017/040/S.

³¹ 2017/077/S.

³² 2017/225/S.

	Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2018:XX) om transport av farligt gods med luftfartyg ³³
Naturvårdsverket	Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS: XX) om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor ³⁴ Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2018:XX) om användande av fångstredskap ³⁵
Livsmedelsverket	Livsmedelsverkets föreskrifter om berikning av vissa livsmedel ³⁶ Förslag till ändring i Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2014:1) om livsmedelsinformation ³⁷
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)	Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om hantering av brandfarlig gas och brandfarliga aerosolbehållare ³⁸
Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac)	Styrelsens för ackreditering och teknisk kontroll föreskrifter om kontrollstämpling av ädelmetallarbeten ³⁹

3.3 Regeringskansliets anmälningar av tekniska föreskrifter

Bland Regeringskansliets anmälningar återfinns Socialdepartementet i toppen med totalt sju anmälda förslag. Därefter följer Miljö- och energidepartementet med fem anmälningar och Finansdepartementet med en anmälan.

³³ 2017/571/S.

³⁴ 2017/164/S.

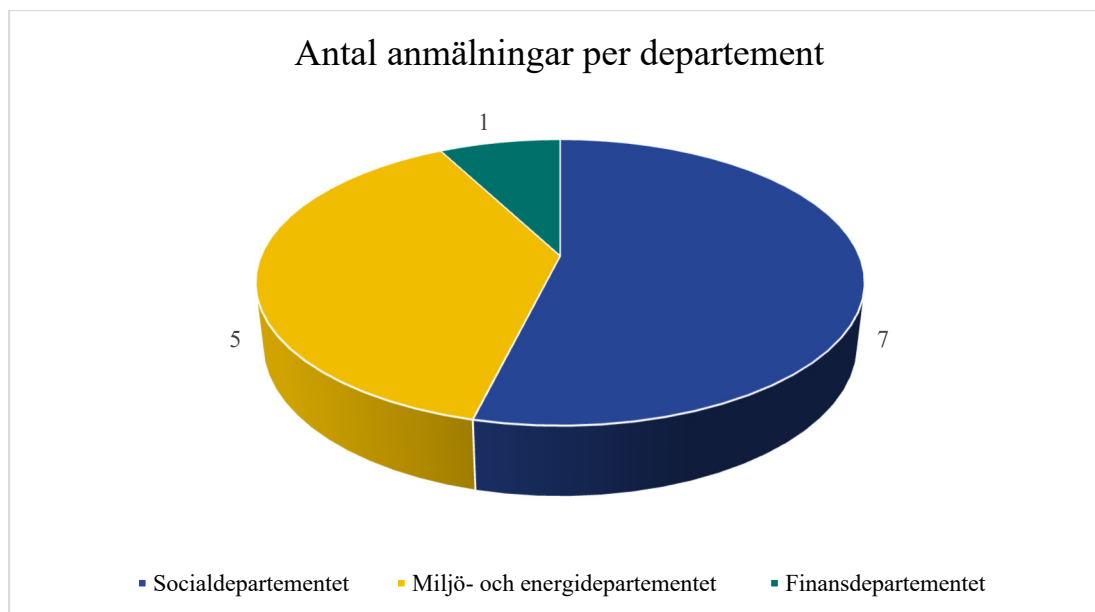
³⁵ 2017/581/S.

³⁶ 2017/181/S.

³⁷ 2017/270/S.

³⁸ 2017/253/S.

³⁹ 2017/267/S.

3.3.1 Svenska författningsförslag som anmälts av Regeringskansliet

Merparten av de förslag som anmälades från Socialdepartementet avsåg, liksom föregående år, klassificering av narkotika och hälsofarliga preparat där departementet begärde att kommissionen skulle behandla ärendena som brådskande.⁴⁰

Miljö- och energidepartementet anmälde ett förslag om förbud mot kosmetiska produkter som innehåller plastartiklar.⁴¹ Förslaget anmälades även enligt WTO:s TBT-avtal.⁴² Miljö- och energidepartementet anmälde också ett förslag om klimatbonusbilar som ingår som en del i bonus-malus-systemet.⁴³ Ytterligare anmälningar som har gjorts av departementet är ändringar i lagen (1994:1776) om skatt på energi och förordningen (2016:836) om elbusspremie. Tre av förslagen från Miljö- och energidepartementet anmälades som skattemässiga och finansiella åtgärder.⁴⁴

Slutligen kan nämnas att Finansdepartementet under förra året anmälde ett förslag till ny spellag som bygger på ett licenssystem där aktörer som agerar på den svenska spelmarknaden måste ansöka om tillstånd.⁴⁵

⁴⁰ Anmälningsärende 2017/255/S, 2017/256/S, 2017/424/S, 2017/476/S, 2017/504/S och 2017/510/S.

⁴¹ Anmälningsärende 2017/284/S.

⁴² Anmälningsärende G/TBT/N/SWE/132.

⁴³ Anmälningsärende 2017/597/S.

⁴⁴ Anmälningsärende 2017/294/S, 2017/597/S och 2017/674/S.

⁴⁵ Anmälningsärende 2017/590/S.

3.4 Reaktionen på svenska anmälningar under år 2017

Som nämnts inledningsvis i rapporten kan kommissionen och andra medlemsländer lämna reaktioner i form av kommentarer eller detaljerade utlåtanden till det land som anmält utkast till en teknisk föreskrift. Sverige fick reaktioner på totalt sju förslag som anmälde under år 2017.⁴⁶ I fem av dessa anmälningsärenden har Sverige mottagit reaktioner endast i form av kommentarer från kommissionen och andra medlemsländer. I två ärenden reagerade Polen respektive Ungern och Spanien genom att lämna detaljerade utlåtanden.⁴⁷ Nedan redogörs för viktiga synpunkter på svenska anmälningar.

3.4.1 Miljö- och energidepartementets ändringsförslag av förordningen om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter

Miljö- och energidepartementet anmälde förra året ett förslag som innebar att kosmetiska produkter inte får släppas ut på marknaden om de innehåller plastpartiklar som har tillsatts för att ha en rengörande, skrubbande eller polerande effekt. Syftet med förslaget är att minska tillförseln av plastpartiklar från kosmetiska produkter till hav, sjöar och vattendrag.

Kommissionen reagerade på förslaget och framförde att den anmälda åtgärden skulle kunna utgöra ett hinder för handel inom EU eftersom avsikten är att förbjuda tillgängliggörandet på marknaden av kosmetiska produkter som innehåller plastpartiklar och som lagligen saluförs i andra medlemsländer. Sverige bemötte kommissionens synpunkter och uppgav att man anser att det föreslagna förbudet är motiverat och står i proportion till syftet som ska uppnås, det vill säga minskningen av tillförseln av plastpartiklar till den marina miljön. Ärendet pågår fortfarande då den slutliga föreskriften ännu inte antagits.⁴⁸

Förslaget anmälde även till WTO:s TBT-sekretariat där USA påpekade att ett flertal studier visar på att kosmetiska produkter påverkar den marina miljön i mycket liten utsträckning.⁴⁹ USA framförde även att man anser att definitionen av plast i förslaget är för bred och att tidsperioden för utfasningen av produkterna är för kort. Inom ramen för anmälningsförfarandet enligt TBT-avtalet är det kommissionen som besvarar kommentarer utifrån det underlag medlemsländerna tar fram. Sverige som bemötte synpunkterna menar att definitionen av plast är förenlig med EU-rätten och att övergångsperioden på sex månader är tillräcklig mot bakgrund av att den europeiska branschorganisationen Cosmetics Europe har åtagit sig att under år 2017 fasa ut användningen av plastpartiklar i kosmetiska produkter. Kommissionen besvarade USA:s kommentar och informerade om att EU för närvarande ser över möjligheten att införa en begränsning av användningen av mikroplaster och att denna begränsning kommer att innehålla en gemensam definition av mikroplaster.

⁴⁶ Anmälningsärende 2017/181/S, 2017/227/S, 2017/247/S, 2017/270/S, 2017/284/S, 2017/506/S och 2017/597/S. Notera att det rör sig om totalt nio kommentarer och tre detaljerade utlåtanden.

⁴⁷ Anmälningsärende 2017/181/S och 2017/270/S.

⁴⁸ Anmälningsärende 2017/284/S.

⁴⁹ Anmälningsärende G/TBT/N/SWE/132.

3.4.2 Kemikalieinspektionens föreskrifter om kemiska produkter och biotekniska organismer

Kemikalieinspektionen anmälde under det gångna året ändringar i föreskrifter om kemiska produkter och biotekniska organismer. Förslaget inför ett krav på att den som anmäler produkter till Kemikalieinspektionens produktregister, ska lämna information om de nanomaterial som produkten innehåller. Syftet med förslaget är att skapa en överblick över de nanomaterial som används i Sverige.⁵⁰

Kommissionen kommenterade förslaget och framförde att i händelse av en leveranskedja där tillverkaren är etablerad i ett annat medlemsland, skulle den verksamhetsutövare som för in produkten i Sverige de facto befinna sig i en annan situation än den verksamhetsutövare som köper samma eller motsvarande produkt från en svensk tillverkare. Den verksamhetsutövare som för in produkten i Sverige skulle omfattas av anmälningsplikt medan en verksamhetsutövare som köper samma produkt från en svensk tillverkare inte skulle omfattas av samma anmälningsplikt. En sådan situation skulle ge företag incitament att välja svenska produkter för att undvika anmälningsplikt.

Kemikalieinspektionen bemötte synpunkterna och menade att kommissionens kommentar vad gällde åtgärdernas förenlighet med artikel 34 och 36 i FEUF avsåg produktregistret i sin helhet. Kemikalieinspektionen påminde kommissionen om att EU-domstolen konstaterat att det svenska produktregistret är förenligt med EU-rätten.⁵¹ Ändamålet med produktregistret, vilket är att garantera en hög skyddsnivå för människors hälsa och miljön, kan enligt EU-domstolen motivera eventuella hinder för den fria rörligheten. EU-domstolen har även konstaterat att den registrering som föreskrivs för att det ska vara möjligt att samla in uppgifter bidrar till att uppnå detta ändamål. Registreringen har samtidigt en begränsad inverkan på den fria rörligheten för varor eftersom den inte utgör ett villkor för att få släppa ut sådana varor på den svenska marknaden. Kemikalieinspektionen menade därför att den nu föreslagna anmälningsskyldigheten för nanomaterial inte föranledde en annan bedömning av produktregistrets förenlighet med artikel 34 och 36 FEUF. Ärendet är avslutat då de slutliga föreskrifterna har meddelats kommissionen.

3.4.3 Livsmedelverkets anmälan om berikning av vissa livsmedel

Livsmedelsverket anmälde år 2017 föreskrifter om berikning av vissa livsmedel. Föreskrifterna avsåg bland annat obligatoriska krav på berikning av D-vitamin i ekologiska livsmedel, såsom mjölk och margarin, som är avsedda att användas av slutkonsumenter eller storhushåll. Syftet med förslaget är att öka intaget av D-vitamin hos den svenska befolkningen.⁵²

⁵⁰ Anmälningsärende 2017/227/S.

⁵¹ Mål C- 472/14, Canadian Oil Company Sweden AB, ECLI:EU:C:2016:171.

⁵² Anmälningsärende 2017/181/S.

Polen reagerade i form av ett detaljerat utlåtande och menade att den föreslagna förordningen oberättigat inskränker möjligheten att släppa ut ekologiska produkter som framställts i enlighet med gällande EU-bestämmelser på den svenska marknaden. Även Österrike kommenterade förslaget och framförde att huruvida livsmedel för den svenska marknaden från tillverkare i andra medlemsländer berikas eller inte bör överlämnas till den fria konkurrensen på grundval av en generell erkännandeklausul. Att en erkännandeklausul saknas överensstämmer enligt Österrike inte med principerna om fri rörlighet för varor.

Livsmedelsverket svarade Polen och Österrike och förklarade att nyttan med en ökning av halten D-vitamin i blodet hos befolkningen bedöms vara av signifikant betydelse för folkhälsan i Sverige. Livsmedelsverket hänvisade till att kommissionen vid tidigare notifiering av förslaget enligt EU-förordningen om tillsättning av vitaminer och mineralämnen i livsmedel⁵³ har fört fram uppfattningen att ekologiska livsmedel från andra medlemsländer som inte berikas med D-vitamin riskerar att hamna i ofördelaktig ställning, genom att de kan uppfattas som mindre attraktiva för svenska konsumenter än svenska berikade livsmedel. Eftersom det inte är tillåtet att berika ekologiska livsmedel utan att det är särskilt föreskrivet, uppmanade kommissionen Sverige att särskilt föreskriva om detta för ekologiska livsmedel för den svenska marknaden även från andra medlemsstater. Numera ställs det därmed krav på att även ekologiska livsmedel från andra medlemsländer för den svenska marknaden måste berikas. Därigenom är det möjligt även för dessa tillverkare att konkurrera på den svenska marknaden med ekologiska berikade livsmedel. Med hänsyn till vad kommissionen fört fram vid tidigare notifiering bedömde Livsmedelsverket att reaktionerna från Polen och Österrike inte föranledde en ändring av det anmälda förslaget.

Övriga kommentarer på svenska anmälningar under det gångna året avsåg Miljö- och energidepartementets anmälan om klimatbonusbilar, Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 2015:29) om ekologisk produktion och om kontroll av ekologisk produktion, Jordbruksverkets föreskrifter och allmänna råd om foder samt Livsmedelsverkets föreskrifter om livsmedelsinformation.

4 Kommerskollegiums bevakning av utländska anmälningar

Kommerskollegium har under år 2017 fortsatt att bevaka de anmälningar som görs inom anmälningsproceduren. Syftet med bevakningen är att informera myndigheter och företag om andra deltagande länders förslag till nationella tekniska regler och uppmärksamma dem på möjligheten att vara delaktiga i proceduren genom att själva bevaka anmälningar via den offentliga TRIS-databasen. Kollegiet analyserar och identifierar förslag som kan skapa handelshinder eller vara av intresse för berörda myndigheter och företag. Utländska anmälningar, reaktioner på dessa samt förslag till svenska reaktioner remitteras därefter antingen för kännedom eller för inhämtning av synpunkter.

⁵³ Europaparlamentet och Rådets förordning (EG) nr 1925/2006 av den 20 december 2006 om tillsättning av vitaminer och mineralämnen samt vissa andra ämnen i livsmedel.

Kollegiet ser positivt på att föreskrivande myndigheter är aktiva och själva bevakar förslag från andra länder i anmälningsproceduren. Det går att kostnadsfritt prenumerera på författningsförslag inom olika produktområden. Kollegiets bevakning och utskick är tänkt att fungera som ett komplement till möjligheten att prenumerera på förslag till tekniska regler.

4.1 Svenska reaktioner under år 2017

Kommerskollegium samordnar svenska reaktioner inom ramen för anmälningsdirektivet. En svensk reaktion föreslås av kollegiet, en myndighet eller Regeringskansliet men även företag och organisationer kan uppmärksamma kollegiet på aktuella förslag. Regeringskansliet fattar det slutliga beslutet om en svensk reaktion ska avges och uppdrar därefter åt kollegiet att meddela reaktionen till kommissionen. Under det gångna året har Sverige reagerat på totalt tre anmälningar. Detta är en minskning från föregående år då antalet reaktioner var osedvanligt högt. Kollegiet kommer under året att se över arbetet med att analysera utländska anmälningar för att säkerställa ett mer aktivt deltagande i anmälningsproceduren.

Som framkommit tidigare i rapporten kan en reaktion ske i form av en kommentar eller ett detaljerat utlåtande. Ett detaljerat utlåtande är en skarpare reaktion och innebär i regel att det anmälande landet måste vänta ytterligare tre månader innan den tekniska föreskriften kan antas.⁵⁴ De reaktioner Sverige lämnade under år 2017 var alla i form av kommentarer.

Av tabellen nedan framkommer att det har skett en minskning av antalet detaljerade utlåtanden och kommentarer från kommissionen mellan år 2016 och 2017. Under föregående år har antalet detaljerade utlåtanden nästan halverats. Detta bör dock tolkas i relation till det totala antalet anmälningar under året.

⁵⁴ Artikel 6.2 anmälningsdirektivet.

Svenska reaktioner på förslag som anmälts enligt anmälningsdirektivet

Reaktioner	Detaljerade utlåtanden (DU): 2015	Kommentarer (K): 2015	DU: 2016	K: 2016	DU: 2017	K: 2017
Svenska reaktioner på utländska förslag (antal)	0	10	1	10	0	3
Reaktioner från kommissionen (antal)	78	153	60	161	34	132

4.1.1 Ungerns förslag om varningsmärkning av livsmedel samt kontrollprocedur

Ungern anmälde ett förslag som syftar till att reglera märkning av och fastställa kontrollbefogenheter för produkter som släpps ut på den ungerska marknaden, men med andra ingredienser än vad produkter med samma namn och utseende har när de släpps ut på marknaden i andra länder.⁵⁵

Sverige kommenterade förslaget och framförde att de föreslagna märkningsreglerna riskerar att utgöra ett hinder i handeln med livsmedel mellan Ungern och övriga EU vilket främst kommer att drabba tillverkare och handlare i andra medlemsländer. Sverige påpekade även att införandet av specifika kontroller av produkter som saluförs även utanför Ungern under samma varumärke men med annat innehåll riskerar – direkt eller indirekt – att huvudsakligen drabba produkter från andra medlemsländer.

Enligt Sveriges bedömning har Ungern inte motiverat att de föreslagna reglerna är ändamålsenliga för att säkra ett legitimt skyddsintresse och att de inte går längre än vad som krävs för att nå det målet. Sverige rekommenderade därför att Ungern istället stärker konsumenternas ställning på andra sätt, till exempel genom att informera om vad livsmedelsinformationen innebär och hur den ska förstås. Sverige påpekade även att den korta genomförandeperiod som föreslagits inte är tillräcklig för att införa märkningskrav för produkter som redan kan vara satta på EU-marknaden, oavsett innehållet i eller grunden för dessa märkningskrav.

Kommentarer på Ungerns förslag inkom även från kommissionen och Danmark. Italien, kommissionen, Polen, Tyskland och Österrike reagerade i form av ett detaljerat utlåtande. Ungern har ännu inte bemött de reaktioner som inkommit.

⁵⁵ Anmälningsärende 2017/199/HU.

4.1.2 Tysklands förslag om sociala nätverk

Tyskland har anmält ett lagförslag som syftar till att få sociala nätverk, till exempel Facebook och Twitter, att snabbare och i större utsträckning handlägga klagomål kring hatbrott och annat straffbart innehåll.⁵⁶

Enligt förslaget är sociala nätverk skyldiga att radera eller blockera "uppenbart olagligt" samt "olagligt" material inom 24 timmar respektive 7 dagar från det att nätverket tagit emot klagomål om materialet. De måste även rapportera om hanteringen av klagomålet och utse ett ombud i Tyskland. Om nätverken bryter mot skyldigheten riskerar de böter på upp till 50 miljoner euro.

Sverige lämnade en kommentar och framförde att man stödjer Tysklands ambition att bekämpa spridningen av hatbrott och annat straffbart innehåll på nätet, men anser att förslaget utgör ett hinder för friheten att tillhandahålla tjänster inom EU.

Sverige frågade inledningsvis om Tyskland avsett att begränsa lagens tillämpningsområde och undanta t.ex. digitala musiktjänster eller spelplattformar där samma problematik inte finns. Sverige påpekade därefter att kravet att under korta tidsfrister bedöma vad som avses med "uppenbart olagligt" eller "olagligt" enligt tysk lagstiftning samt skyldigheten att utse ett ombud i Tyskland kan anses oproportionerliga. Sverige bad även Tyskland att förtydliga hur förslaget förhåller sig till e-handelsdirektivet⁵⁷ och särskilt huruvida ett mottagande av ett klagomål innebär kännedom om förekomsten av olaglig verksamhet eller olaglig information.

Tyskland svarade på Sveriges kommentar och framförde att lagens tillämpningsområde har förtydligats. Lagen omfattar nu endast plattformar som är utformade för att användarna ska dela innehåll med andra användare eller göra det tillgängligt för allmänheten. Tyskland påpekade även att e-handelsdirektivet inte påverkar medlemsländernas möjlighet att upprätta förfaranden för avlägsnande eller blockering av tillgång till information. Ärendet pågår fortfarande då Tyskland ännu inte har antagit föreskrifterna.

4.1.3 Spaniens förslag om ursprungsmärkning av mjölk

Spaniens anmälda förslag inför obligatorisk ursprungsmärkning av mjölk och mjölkprodukter som produceras i Spanien och marknadsförs på spanskt territorium. Syftet med förslaget är att ge ökad livsmedelsinformation till konsumenter.⁵⁸

Det spanska förslaget anmäldes även till kommissionen genom förfarandet i EU-förordningen om tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenter.⁵⁹ Kommissionen noterade då

⁵⁶ Anmälningsärende 2017/127/D.

⁵⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG av den 8 juni 2000 om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden.

⁵⁸ Anmälningsärende 2017/421/E.

⁵⁹ Förordningen (EU) nr 1169/2011 om tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenter.

att förslaget även innehöll kompletterande frivillig information med hjälp av vilken livsmedelsföretagare kan komplettera det obligatoriska märkningskravet. Mot denna bakgrund uppmanade kommissionen Spanien att även anmäla förslaget genom förfarandet i anmälningsdirektivet.

Sverige kommenterade förslaget och framförde att nationella åtgärder som uppmuntrar till konsumtion av inhemska produkter går emot grundtanken med den inre marknaden. Genom att en produkts härkomst lyfts fram vid saluföringen uppmuntras konsumenter på ett aktivt sätt att köpa produkter som produceras eller tillverkas i det land de bor i. Spaniens förslag kan således leda till ökad konsumtion av spanska varor på bekostnad av varor från andra medlemsstater. Även kommissionen och Österrike kommenterade förslaget. Spanien har bemött de synpunkter som framförts men ärendet pågår fortfarande då föreskrifterna ännu inte har antagits.

4.2 Trender inom anmälningsproceduren

Efter en analys av bevakade utländska anmälningsärenden har kollegiet observerat ett antal aktuella regleringsfrågor som behandlats inom ramen för anmälningsproceduren. Det urval av sektorer och anmälningsärenden som redovisas nedan representerar de trender som kollegiet noterat under år 2017.

4.2.1 Nationella märkningsregler

Kommerskollegium rapporterade under år 2016 om anmälda förslag till regleringar på livsmedelsområdet som syftar till att främja konsumtion av inhemska varor. Denna trend återfinns även under år 2017 där kollegiet har identifierat både nationella kvalitetskrav och krav på ursprungsmärkningar. Kollegiet har även noterat krav på näringsvärdemärkning samt sett en fortsättning av antalet obligatoriska märkningskrav som anmäls enligt EU-förordningen om tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenter⁶⁰ vilket kan vara handelshindrande samt väcker frågor ur procedursynpunkt när det gäller öppenhet och granskning.

Nationella kvalitetssystem

Under det gångna året har flera medlemsländer anmält kvalitetsmärkningar med olika krav på produkters egenskaper och/eller produktionsprocess. Exempelvis anmälde Malta produktions- och försäljningskrav avseende mejeriprodukter och traditionella mejeriprodukter.⁶¹ Estland anmälde krav gällande produktion av nötkött.⁶² Kroatien införde kvalitetsstandarder avseende produktion och bearbetning av värmebehandlade köttprodukter⁶³ och Tjeckien anmälde produktionskrav och märkningskrav gällande vinodling och vinproduktion där vin som

⁶⁰ Artikel 45 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1169/2011.

⁶¹ Anmälningsärende 2017/101/MT.

⁶² Anmälningsärende 2017/220/EE.

⁶³ Anmälningsärende 2017/519/HR.

importeras till Tjeckien från ett annat EU-medlemsland ska kontrolleras och förvaras i minst tio dagar innan det får släppas ut på marknaden.⁶⁴

Kommissionen har avgett detaljerat utlåtande på samtliga ovan nämnda förslag. I flera fall har kommissionen ansett att kraven har varit otydliga, exempelvis kan här nämnas definitionen av traditionella mjölkprodukter i den maltesiska anmälan. Vidare finns det exempel där kraven har varit oförenliga med harmoniserad lagstiftning på området. Flera av ärendena pågår fortfarande i väntan på respons på kommissionens synpunkter.

Kvalitetsmärkning som är kopplade till ursprungs krav

En ytterligare trend som återfinns under år 2017 är förslag till kvalitetsmärkning som är kopplade till produkters ursprungsland. Tillexempel anmälde Spanien ett förslag om kvalitetssystem samt märkningskrav för livsmedel från Kastilien.⁶⁵

Kommissionen konstaterade inledningsvis i sitt detaljerade utlåtande att när en medlemsstat inför regler där kvalitetskrav kopplas ihop med produkters ursprung måste det vara förenligt med EU-förordningen om kvalitetsordningar för jordbruksprodukter och livsmedel.⁶⁶

Kommissionen anförde därefter att införandet av ett nationellt kvalitetsmärke, oavsett om det är obligatoriskt eller frivilligt, som endast är till för produkter och livsmedel som framställts eller bearbetats inom Kastilien, skall betraktas som en åtgärd med motsvarande verkan.

Kommissionen menade att kvalitetspecifikationer ska avse produkters egenskaper och inte ha någon koppling till produktionsplats. Kommissionen påpekade även att förslaget ger upphov till flera problem vad gäller förenlighet med EU:s regler om skydd för geografiska beteckningar.

Rena ursprungs krav

Några medlemsländer har också anmält rena ursprungs krav som inte utgjort en del av ett nationellt kvalitetssystem. Exempelvis anmälde Rumänien ett förslag avseende ursprungsmärkning av honung. Förslaget innebar en skyldighet för producenter och bearbetnings- och handelsföretag att på etiketten ange ursprungslandet för honung och ursprungslandet eller härkomstplatsen för biodlingsprodukter (Produs românesc). Dessutom infördes ett förbud mot blandningen av honung och biodlingsprodukter från andra länder med inhemska biodlingsprodukter.⁶⁷

Vad gäller de livsmedelsprodukter som inte omfattas av bestämmelserna om obligatorisk livsmedelsinformation om ursprungsland i specifika EU-rättsakter anförde kommissionen följande. Obligatorisk ursprungsmärkning gör det möjligt för konsumenter att skilja på inhemska och importerade produkter och kan leda till att konsumenter föredrar att köpa

⁶⁴ Anmälningsärende 2017/195/CZ.

⁶⁵ Anmälningsärende 2017/472/E.

⁶⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1151/2012 av den 21 november 2012 om kvalitetsordningar för jordbruksprodukter och livsmedel.

⁶⁷ Anmälningsärende 2017/344/RO.

inhemska produkter. Det kan få konsekvenser för den inre marknadens funktion. Krav på ursprungsmärkning gör det därmed svårare för ekonomiska aktörer att marknadsföra varor i ett medlemsland som har produceras i ett annat medlemsland. Kommissionen menade att förslaget inte kan motiveras med hänsyn till skyddet för konsumenter. Ärendet pågår fortfarande då Rumänien ännu inte har bemött kommissionens synpunkter.

Näringsvärdesmärkning

Kollegiet har även under året uppmärksammat ett franskt förslag till förordning om frivillig näringsvärdesmärkning av livsmedel.⁶⁸ Syftet med förslaget är minska förekomsten av de vanligaste icke-överförbara sjukdomarna, såsom hjärt- och kärlsjukdomar.

Förslaget inför en frivillig näringsvärdesmärkning vid namn nutri-score och innebär att den näringsmässiga poängen för alla livsmedel beräknas utifrån en modell som bygger på att man ska begränsa konsumtionen av eller främja konsumtionen av de näringsämnen som livsmedlet innehåller. Utifrån poängen klassificeras livsmedlen i fem kategorier. Den kategori som livsmedlet tillhör framhävs på märkningen vilken består av fem färger i kombination med en bokstav (mörkgrön A, ljusgrön B, gul C, ljusorange D, mörkorange E).

Den franska anmälan har fått totalt sex detaljerade utlåtanden och fem kommentarer. Tyskland anförde genom ett detaljerat utlåtande att förslaget är otydligt och saknar tillräcklig vetenskaplig grund. Italien framförde att kraven inte är förenliga med harmoniserad lagstiftning. Kommissionen kommenterade förslaget och framförde att man stödjer Frankrikes försök att förbättra kvalitén på näringsinnehållet i europeiska konsumenters kundkorgar. Kommissionen menade dock att förslaget kan påverka handeln med livsmedel inom EU genom att livsmedelsprodukter som marknadsförs i Frankrike måste märkas med nutri-score för att inte missgynnas av konsumenter på den franska marknaden. Kommissionen har därför bett Frankrike att motivera förslaget utifrån artikel 36 FEUF.

Kommissionen påpekade även att när nutri-score märkningen anger ett positivt budskap (det vill säga en ljusgrön eller mörkgrön färg) så uppfyller den definitionen av näringspåstående enligt EU-förordningen om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel⁶⁹, eftersom den ger information om livsmedlets goda näringskvalitet. När den gröna färgen är markerad kan nutri-score märkningen därmed jämföras med det nordiska nyckelhålet eller Tick Mark i Nederländerna. Kommissionen har bjudit in de franska myndigheterna och samtliga medlemsländer som utfärdat en reaktion till fortsatt dialog.

⁶⁸ Anmälningsärende 2017/159/F.

⁶⁹ Europaparlamentet och Rådets förordning (EG) 1924/2006 av den 20 december 2006 om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel.

4.2.2 E-tjänster

Anmälningsdirektivet omfattar inte enbart tekniska föreskrifter för produkter utan även föreskrifter som reglerar tillträde till eller utövande av informationssamhällets tjänster.⁷⁰ På detta område har kommissionen avgett flera kommentarer under det gångna året. Nedan ges några exempel.

Belgiskt förslag om plattformar som hyr ut bostäder

Belgien anmälde ett lagförslag om förbud för plattformar som erbjuder bokningstjänster av boenden, exempelvis booking.com, att införa kontraktsklausuler när avtal ingås med företag som tillhandahåller boenden.⁷¹ Syftet med förslaget är att stärka handlingsfriheten för de företag som tillhandahåller boenden vad gäller prissättning och tillgänglighet.

Kommissionen kommenterade förslaget och påpekade att det är otydligt vilken börda och vilka administrativa krav som kommer att ställas på plattformarna. Kommissionen menade även att förslaget förbjuder avtal mellan företag som kan påverka handeln mellan medlemsländerna, men som kan vara förenliga med de konkurrensrättsliga bestämmelserna i fördraget.⁷² En sådan situation strider mot EU-förordningen om tillämpningen av konkurrensreglerna⁷³ i den utsträckning som de nationella bestämmelserna är strängare än fördragsbestämmelserna. Belgien har ännu inte bemött kommissionens synpunkter.

Italienskt förslag om internetjänster för skydd av användarnas fria åtkomst

Italien anmälde ett lagförslag som förbjuder nätleverantörer att begränsa användares rättigheter vad gäller att avlägsna innehåll och programvaror från datorer, eller villkora rättigheterna med inköp eller användning av vissa programvaror eller tjänster.⁷⁴

Kommissionen lämnade ett detaljerat utlåtande och ifrågasatte förslagets förenlighet med e-handelsdirektivet. Kommissionen ansåg att i den utsträckning förslaget omfattar leverantörer som är etablerade i ett annat medlemsland än Italien utgör det en begränsning av friheten att tillhandahålla informationssamhällets tjänster. Kommissionen menade vidare att förslaget inte kan motiveras utifrån skyddet för konsumenter och att de föreslagna åtgärderna är allt för långtgående och riskerar att drabba främst små och medelstora företag.

⁷⁰ Anmälningsdirektivet artikel 1.1 (f).

⁷¹ Anmälningsärende 2017/570/B.

⁷² Se här Artikel 101 FEUF.

⁷³ Rådets förordning (EG) nr 1/2003 av den 16 december 2002 om tillämpning av konkurrensreglerna i artiklarna 81 och 82 i fördraget.

⁷⁴ Anmälningsärende 2017/498/I.

5 Domstolsavgöranden

EU-domstolen har under det gångna året meddelat ett antal domar med anknytning till anmälningsdirektivet. Avgörandena rör främst tolkningen av informationssamhällets tjänster och utlämnande av reaktioner i pågående anmälningsärenden.

5.1 Uberpop

Ett uppmärksammat avgörande från EU-domstolen som rör anmälningsdirektivet och tolkningen av informationssamhällets tjänster är Uberpop Spanien.⁷⁵ Målet rör kvalificeringen av den tjänst som Uberpop tillhandahåller med hjälp av en app.

Begäran om förhandsavgörande framställdes av Barcelonas Handelsdomstol i ett mål mellan Uber och en yrkesorganisation för taxichaufförer i Barcelona. Handelsdomstolen önskade få klarhet i om en sådan tjänst som Uberpop tillhandahåller ska kvalificeras som en transportverksamhet, en elektronisk förmedlingstjänst eller som en av informationssamhällets tjänster i den mening som avses i anmälningsdirektivet.

EU-domstolen konstaterade att en förmedlingstjänst som med hjälp av en app gör att information om beställning av en transporttjänst kan överföras mellan en passagerare och en förare som inte är en yrkesförare, och som använder sitt eget fordon, i princip uppfyller kriterierna för att kvalificeras som en av informationssamhällets tjänster enligt anmälningsdirektivet. Samtidigt ska en tjänst för lokaltrafik som inte utgör kollektivtrafik kvalificeras som tjänst på transportområdet i den mening som avses i tjänstedirektivet.

EU-domstolen konstaterade därefter att eftersom Uber utövar ett bestämmande inflytande över tillhandahållandet av förarnas tjänster, exempelvis genom att fastställa maximipriset för körningen och genom att utföra vissa kontroller av fordonen, får förmedlingstjänsten anses utgöra en integrerad del av en helhetstjänst som huvudsakligen består av en transporttjänst. En förmedlingstjänst likt Uberpop utgör därmed inte en av informationssamhällets tjänster enligt anmälningsdirektivet.

5.2 Utlämnande av reaktioner i pågående anmälningsärenden

Målet rör kommissionens beslut att under frysningsperioden neka den tidigare Europaparlamentarikern Carl Schlyter tillgång till kommissionens detaljerade utlåtande i ett franskt förslag som anmälts enligt anmälningsdirektivet.⁷⁶

EU-domstolen anförde inledningsvis att för att den inre marknaden ska fungera effektivt, bör det säkerställas att nationella förslag till nya tekniska föreskrifter är öppna för så stor insyn

⁷⁵ Mål C-434/15, Asociación Profesional Elite Taxi mot Uber Systems SpainSL, ECLI:EU:C2017:981.

⁷⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 av den 30 maj 2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar.

som möjligt. Vad gäller detaljerade utlåtanden som kommissionen eller ett medlemsland lämnar inom ramen för anmälningsproceduren, påpekade domstolen att det inte finns någon bestämmelse i anmälningsdirektivet som föreskriver att de ska vara konfidentiella. Det krav på öppenhet som ligger till grund för anmälningsdirektivet gäller därför normalt sett även för detaljerade utlåtanden.

EU-domstolen konstaterade därefter att kravet på öppenhet dock inte utesluter att kommissionen nekar tillgång till ett detaljerat utlåtande som den själv eller ett medlemsland har lämnat, när den kan visa att tillgång till utlåtandet konkret och faktiskt motverkar syftet med anmälningsdirektivet. Det vill säga att förhindra att tekniska föreskrifter som är oförenliga med EU-rätten antas.⁷⁷

6 Framtida utveckling av anmälningsproceduren

En välfungerande anmälningsprocedur förutsätter ett aktivt deltagande inte enbart av kommissionen men också av medlemsländerna. Kommerskollegiums avsikt är att fortsätta det aktiva deltagandet i anmälningsproceduren. Utöver att reagera i de fall då potentiella handelshinder identifieras, informerar kollegiet Regeringskansliet och övriga myndigheter om kommissionens synpunkter på hur reglerna för den fria rörligheten och sekundärlagstiftning ska tolkas. Syftet är att Regeringskansliet och myndigheter ska kunna använda detta i deras föreskrifts- och författningsarbete.

Nedan redogörs för några händelser under år 2017 som kollegiet anser är positiva initiativ som bidrar till en välfungerande anmälningsprocedur.

6.1 Varupaket

Kommissionen lade i december år 2017 fram ett förslag om ett varupaket som syftar till att den inre marknaden för varor ska uppnå sin fulla potential och skapa ökat förtroende.⁷⁸ Varupaketet innehåller bl.a. två lagstiftningsförslag. Det första förslaget går ut på bättre överensstämmelse med och genomförande av EU:s produktregler. Det andra syftar till en modernare och enklare tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande på den inre marknaden. Principen om ömsesidigt erkännande har utvecklats i praxis och regleras i varuförordningen.⁷⁹

Anmälningsdirektivet bidrar till säkerställande av ömsesidigt erkännande genom att det kräver att medlemsländerna meddelar kommissionen och varandra om eventuella tekniska föreskrifter innan de antas i nationell lagstiftning. Detta bidrar till att förhindra att nya handelshinder uppstår, genom att kommissionen och medlemsländerna ges möjlighet att

⁷⁷ Mål C-331/15, Frankrike mot Carl Schlyter, ECLI:EU:C:2017:639.

⁷⁸ Varupaketet: stärkt förtroende för den inre marknaden, COM(2017) 787 final.

⁷⁹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 764/2008 av den 9 juli 2008 om förfaranden för tillämpning av vissa nationella tekniska regler på produkter som lagligen saluförts i en annan medlemsstat och om upphävande av beslut nr 3052/95/EG.

kontrollera att en teknisk föreskrift är förenlig med EU-rätten. Varupaketet inför, genom revidering av varuförordningen, åtgärder som ska säkerställa att en föreskrift, när den väl trätt i kraft, tillämpas korrekt på ett sätt som tar hänsyn till principen om ömsesidigt erkännande. Exempelvis införs en definition av ”lagligen saluförd” samt en deklaration om ömsesidigt erkännande. Syftet med deklarationen är att underlätta för ekonomiska aktörer att bevisa att produkten har lagligen sålts i ett annat EU-medlemsland och därmed kunna åberopa tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande.

6.2 Kommerskollegiums samverkan med övriga medlemsländer

Kommerskollegium har i syfte att få ökade kunskaper om övriga medlemsländers arbete med anmälningsproceduren besökt de belgiska och nederländska kontaktpunkterna för anmälningsdirektivet. Tanken med ökad samverkan är att möjliggöra utbyte av bästa praxis och idéer kring arbetssätt. Även kommissionen har, i syfte att förbättra tillämpningen av anmälningsproceduren i medlemsländerna, initierat ett initiativ med bilaterala möten, s.k. *country knowledge meetings*. Kommissionen kommer att besöka medlemsländerna för att informera om anmälningsdirektivet och diskutera eventuella tillämpningsproblem. Kollegiet välkomnar kommissionens initiativ och ser fram emot möjligheten till ökad dialog och samverkan.

6.3 Analys av svenska intressen inför kommande brexitförhandlingar

Kommerskollegium fick i oktober år 2017 regeringens uppdrag att ta fram ett kunskapsunderlag om handeln mellan Sverige och Storbritannien, vilket kan ligga till grund för regeringens prioriteringar i de kommande förhandlingarna om ett nytt avtal mellan EU och Storbritannien. Kollegiet analyserade bland annat varuhandeln mellan Sverige och Storbritannien dels på sektorsnivå dels på mer detaljerad produktnivå.

I analysen lyfter kollegiet vikten av anmälningsproceduren och förespråkar att Storbritannien efter brexit fortsatt deltar i proceduren då den utgör ett effektivt och välfungerande sätt för att upptäcka och förebygga nya omotiverade handelshinder.⁸⁰

Ett av syftena med anmälningsproceduren är att informera företag om nya tekniska föreskrifter dels för att få synpunkter om hur ett specifikt förslag påverkar företag dels för att företag så tidigt som möjligt ska kunna anpassa sin verksamhet till kommande tekniska föreskrifter.⁸¹ Enligt the *Withdrawal Bill* avser Storbritannien att ”ta över” all gällande EU-lagstiftning efter brexit. Det innebär att den dag man lämnar EU kommer alla regler och lagar vara identiska med EU:s. Därefter kan dock Storbritannien fritt börja ändra i lagarna, t.ex. om det anses nödvändigt med hänvisning till nationella intressen. Detta kan så småningom leda till omfattande divergens i lagstiftningen.⁸² För att minska de handelsstörande effekterna efter

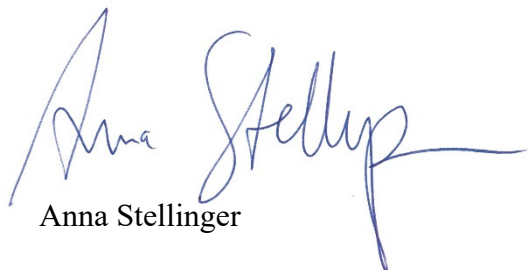
⁸⁰ Kommerskollegium, Efter brexit- Analys av svenska intressen inför kommande förhandlingar (2018), s. 48-49.

⁸¹ Skäl 7 anmälningsdirektivet.

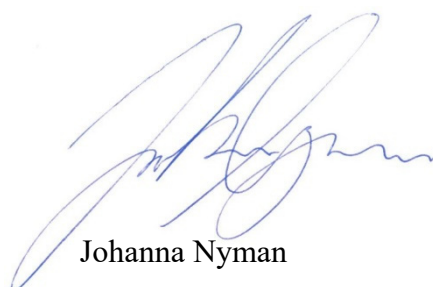
⁸² European Union (Withdrawal) Bill (HL Bill 79) https://publications.parliament.uk/pa/bills/lbill/2017-2019/0079/lbill_2017-20190079_en_2.htm#pb2-11g2.

brexit är det därmed av stort vikt att företag fortsatt ges möjlighet att lämna synpunkter på nationella brittiska förslag till tekniska föreskrifter och får tid att anpassa sin verksamhet till ny lagstiftning. Idag deltar utöver EFTA-länderna även Schweiz och Turkiet i anmälningsproceduren och en liknande lösning skulle vara möjlig även för Storbritannien.

Ärendet har avgjorts av generaldirektören Anna Stellingner i närvaro av enhetschefen Oscar Wåglund Söderström och Johanna Nyman, föredragande.

Anna Stellingner

Johanna Nyman